

Oponentský posudek diplomové práce

Historické náhrobníky a epitafy v Plzni a na jižním Plzeňsku

Bc. Adéla Pánková

PÁNKOVÁ, Adéla. *Historické náhrobníky a epitafy v Plzni a na jižním Plzeňsku*. Diplomová práce. Katedra historie Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni. Plzeň 2023. 179 s. + 57 s. příl.

Předkládaná diplomová práce Bc. Adély Pánkové se věnuje v recentní historiografii poměrně oblíbené tematice historických sepulkrálních památek se zaměřením na jejich tři typy – náhrobníky, náhrobní desky a také epitafy spojené s pohřby významných osob v sakrálních objektech. Autorka, zpracovávající diplomovou práci u docenta Jana Kiliána, navázala na svou bakalářskou práci podobné tematiky z roku 2021, která se zabývala sepulkrálními památkami v oblasti severního Plzeňska. Protentokrát se zaměřila na region jižního Plzeňska včetně samotného statutárního města Plzně a výzkum vymezila hranicemi okresů Plzeň-město a Plzeň-jih. Je třeba na úvod dodat, že bádání o zdejších náhrobnících, náhrobních deskách hrobek či epitafech, sledovaných v dlouhém časovém rozmezí od 13. do 18. století, až doposud nebylo v historiografii adekvátně zpracováno formou samostatného monografického pojednání ani drobnější studie, diplomovou práci tudíž shledávám jako velmi přínosnou.

Co se týče badatelských cílů práce, jejím hlavním deklarovaným cílem bylo představit ucelený katalog výše zmiňovaných tří typů sepulkrálních památek v Plzni a na jižním Plzeňsku, jenž si má všimnout rovněž umělecké hodnoty památek, prosopografie zemřelých osob k nim vztažených či různých navazujících podstatných charakteristik. Mezi uváděné dílčí cíle práce má sice dle autorky patřit i „*terénní výzkum v sakrálních stavbách*“ či ještě „*studium odborných pramenů v archivech a odborných publikacích v knihovnách...*“, ale zde se zjevně nejedná o dílčí cíle, ale o standardní prostředky historikovy práce vedoucí k vytčenému hodnotnému cíli vysokoškolské kvalifikační práce – vytvoření katalogu.

Po úvodním textu a teoretickém představení základních typů, materiálu, umístění a jiných charakteristik sepulkrálních památek autorka přistoupila ke zpracování rozsáhlého katalogu, který čítá úctyhodných 138 stran. Při zpracování katalogu se autorka chvályhodně opřela o metodologicky vzorovou kolektivní monografii *Sepulkrální památky v praxi památkové péče Jiřího Roháčka a kol.* či studii *Zásady popisu středověkých a novověkých epigrafických památek* Miroslava Flodra. Pomocí terénního výzkumu, archivních rešerší či heuristiky literatury Pánková shromáždila a podrobně popsala celkových 129 příkladů náhrobníků, náhrobních desek hrobek a epitafů na území okresů Plzeň-město a Plzeň-jih roztroušených na 24 místech (Buková, Čečovice, Dolní Lukavice, Dnešice, Horšice, Chotěšov, Kasejovice, Klášter, Letiny, Litice, Nepomuk, Nezvěstice, Plzeň, Prádlů, Prusiny, Řesanice, Seč, Starý Plzenec, Těnovice, Vícov, Vrčeň, Všekary, Zelená Hora u Nepomuku, Žinkovy).

Při hodnocení práce je třeba zohlednit zapálení autorky, pečlivé zpracování a značné úsilí, které musela vynaložit při osobních návštěvách kostelů, jakož i při pořizování kvalitní obrazové přílohy v zásadě všech pojednávaných sepulkrálních památek. Jazyková úroveň je přes některé drobné překlepy a chyby, například často se vyskytující chybné spojení „Zelené Hoře u Nepomuka“ či „Klášter u Nepomuka“, s. 17, 42, 48...), velmi slušná. Ocenit je nutno i transliteraci často velmi špatně čitelných nápisů na jednotlivých náhrobnících (epitafech). Co se týče některých negativ, pochopitelných vzhledem k celkovému rozsahu přinášené faktografie, lze zmínit především absenci některých titulů regionální literatury ke konkrétním sakrálním stavbám (obcím), které by katalogová hesla jistě obohatily. A to jak v otázce detailnější prosopografie zemřelých, tak v lepším uvedení do kontextu stručné historie lokalit, kde se jednotlivé náhrobníky atd. nacházely. Například jen v případě Starého Plzence, zásadního místa pro dějiny celých západních Čech, tak třeba nenacházím citace hned několika podnětných prací zmiňujících tamní zachované i nezachované sepulkrální památky či zemřelé osoby (např. Jan Cílek a kol., *Tisíc let Starého Plzence (bývalé Staré Plzně): 976–1976*; Jan Soukup – Karel Kilbergr – Anna Velichová, *Kostely Starého*

Plzeň: stavby zachované i nezachované ve městě, které je předchůdcem Plzně; Antonín Friedl, Tisíc let Staré Plzně promlouvá k dnešku a další).

Ke konci mého hodnocení je pak možno uvést, že autorka v závěru dobře sumarizuje všechny dosažené poznatky, i když by bylo možno tento závěr ještě rozšířit o další interpretace výsledků či jejich přímou komparaci s dříve zkoumanou oblastí severního Plzeňska. Za zajímavé zjištění práce pokládám fakt, že v Plzni neexistuje žádná sepulkrální památka spojená s osobami duchovního stavu a duchovní byli navíc obecně v celé zkoumané oblasti jižního Plzeňska zastoupeni jen minimálně v několika málo lokalitách. Zde se tak nabízí otázka, proč tomu tak bylo?

Vzhledem k náročnému zpracování a celkovému vědeckému přínosu diplomové práce Adély Pánkové, jejíž hlavní cíl se beze zbytku podařilo naplnit, ji každopádně rád doporučuji k obhajobě s navrhovaným hodnocením „výborně“.

V Plzni dne 24. srpna 2023

PhDr. Martin Slepíčka, Ph.D.